

Vragen en adviezen bij het klimaatplan 2022

Datum: 5 juni 2022

Door: Annie Derks, Helenaveen, jderks26@upcmail.nl

Hoofdstuk 3

Opmerkingen bij Industrie: 3.1.1 Sectorale aanpak

“ Dat gebeurt met subsidies voor verduurzaming en innovatie, door in te zetten op het tijdig beschikbaar maken van hernieuwbare energie en de daarvoor benodigde infrastructuur. Dat betekent niet dat alle bedrijven de verduurzaming zullen mee maken. We accepteren dat bedrijven die deze transitie niet willen of kunnen maken, op termijn zullen verdwijnen. De overheid creëert de randvoorwaarden waarmee bedrijven de transitie kunnen maken.”

Het is zeer belangrijk dat bedrijven kunnen rekenen op een betrouwbare overheid. Bij de boeren is dat de laatste jaren heel slecht geregeld. De PAS regelgeving was geen succes en individuele bedrijven worden de dupe. Hoe wordt dat bij deze transitie voorkomen?

Ondersteun ook jonge bedrijven die echt nieuwe ideeën hebben over circulaire productie.

De grote bedrijven die veranderingen frustreren hebben naar mijn mening teveel invloed op de politiek vanwege hun lobbyisten.

Opmerkingen bij: 3.1.2 Beschrijving van beleid en instrumenten

‘De zes industriële clusters in Nederland zijn aan de slag gegaan om de verduurzamingsplannen concreet te maken en duurzame energiebehoeften te definiëren in de koploperprogramma’s en de Cluster . 17Ontwerp Beleidsprogramma Klimaat Energie Strategieën. Het beleidsinstrumentarium is er op gericht de industrieplannen te ondersteunen bij de uitvoering daarvan’

Dit is inderdaad belangrijk voor bestaande industrieën. Geef ook heel bewust ruimte aan creatieve nieuwelingen op de markt die veel modernere ideeën hebben voor de circulaire productie en zuiniger omgaan met bronnen. Creëer meer mogelijkheden voor innovatieve aanpak. De bestaande bedrijven moeten geprikkeld worden door creatieve andere manieren van aanpak van hun productie. De overheid moet ook meedenken over wat is nodig voor de toekomst. Groei als maatstaf voor de economie leidt tot uitputting van de aarde en stelt alleen de mens centraal en niet de andere flora en fauna. Ook dat hoort aandacht te krijgen bij een overgang naar een duurzame economie.

i borging door normeren en beprijzen

‘Aanpassing Energiebelasting en Opslag Duurzame Energie- en Klimaattransitie
Het kabinet wil bedrijven stimuleren om het gebruik van aardgas te verminderen en in plaats daarvan duurzame elektriciteit voor hun energievoorziening te gaan gebruiken. Om die reden is in het Coalitieakkoord een aantal aanpassingen van de Energiebelasting (EB) en de Opslag Duurzame Energie- en Klimaattransitie (ODE) aangekondigd. Deze aanpassingen worden op dit moment uitgewerkt.’

Vragen we ons ook af of alle productie nog noodzakelijk is voor ons leven? Meer circulaire produceren zal een aantal bedrijven uiteindelijk veel kleiner kunnen laten worden. Duurzame

energie?? Is wind en zonne-energie echt duurzaam? Hier moeten aan de bouw en plaatsing van windmolens en zonnepanelen ook eisen aan circulariteit van de gebruikte van materialen gesteld worden. Windmolens en zonnepanelen worden nog steeds niet circulair gebouwd! Het gebruik van grondstoffen die alleen uit China komen zijn een probleem als de relatie met China net als met nu met Rusland verslechtert.

‘Aanscherping van de energiebesparingsplicht

Energie besparen is een van de goedkoopste manieren om CO₂ te reduceren en is essentieel om de klimaatdoelen te bereiken. De energiebesparingsplicht verplicht bedrijven om energiebesparingen met een terugverdientijd van minder dan vijf jaar uit te voeren. De energiebesparingsplicht wordt in 2023 uitgebreid naar ETS- en vergunningplichtige bedrijven. Dat betekent dat het kabinet, naast uitbreiding van de doelgroep en het aantal maatregelen, de Erkende Maatregelenlijst zal aanpassen. Hierdoor weten bedrijven welke maatregelen voor hen verplicht zijn.’

Hier valt nog wel iets op af te dingen. Het gaat dan om nu bekende technieken en maakt geen gewag van technieken die uiteindelijk beter werken, maar nu nog niet bekend zijn. Geef innovatieve ideeën bewust meer ruimte.

‘Afnameverplichting hernieuwbare waterstof

Het kabinet verkent de mogelijkheden voor een afnameverplichting voor waterstof uit hernieuwbarebronnen in de industrie, met ingang van 1 januari 2026, om zo te borgen dat Nederland aan het verwachte bindende doel uit het Fit-for-55-pakket voor gebruik van hernieuwbare waterstof kan voldoen. Deze afnameverplichting is een noodzakelijk instrument om marktpartijen meer zekerheid te geven over de ontwikkeling van de vraag naar waterstof’

Is er al voldoende bekend over de veiligheid van het gebruik van waterstofgas?

Het produceren van groene waterstofgas met dan gepromoot worden, produceren van grijze waterstof is ongewenst.

‘ii. Stimuleren en faciliteren bij verduurzaming

Bedrijven die willen verduurzamen worden daartoe niet alleen door normering en beprijzing geprikkeld, maar worden tegelijkertijd door de overheid ondersteund en gefaciliteerd. Daarmee zorgen we ervoor dat de verduurzaming hier gebeurt en dat emissies en bedrijvigheid niet weglekken naar het buitenland. Dat gebeurt concreet met subsidies voor verduurzaming en innovatie’

Het niet weglekken naar buitenlandse investeerders is een groot probleem voor Nederland. De zonneparken en windmolenparken trekken teveel bedrijven uit het buitenland die de subsidies opsnoepen en straks de afval na afbraak aan de belastingbetaler laten.

‘iv. Stimuleren circulaire industrie

Het Coalitieakkoord geeft aan dat er een ambitieus klimaatdoel voor de circulaire economie en een bijbehorend uitvoeringsprogramma wordt gerealiseerd. De

overkoepelende plannen hiervoor worden toegelicht in [hoofdstuk 4.1](#). Het programma is van belang voor de industrie. Immers het minder nieuwe grondstoffen gebruiken en het hergebruiken van grondstoffen, en het vervangen van fossiele grondstoffen door hernieuwbare grondstoffen is essentieel voor industriële verduurzaming en leidt tot een vermindering van de CO2-emissie in de gehele keten, zowel in Nederland als elders. Onderdeel van dit programma is het stimuleren en creëren van duurzame, circulaire groei- en eindmarkten.'

Dit is heel erg belangrijk. Wat is er nodig aan ondersteuning en regelgeving van de overheid om dit te ondersteunen? De genoemde punten zijn allemaal relevant. Hoe worden deze omgezet in daden? Verplicht recyclebaar produceren is wellicht een optie. Er zijn al bedrijven die dit kunnen.

3.2.2 Beschrijving van beleid en instrumenten

Groei hernieuwbare opwek uit wind en zon

Het kabinet heeft recent drie nieuwe gebieden voor windparken op zee aangewezen. Hiermee is de totale geplande capaciteit voor energie van wind op zee verdubbeld tot ongeveer 21 gigawatt rond 2030. Dit is een enorme opgave, gegeven het korte tijdsbestek. De randvoorwaarden voor deze ambitie moeten op orde zijn: voldoende ruimte voor aanlanding en transport van de geproduceerde elektriciteit, en voldoende vraag naar deze elektriciteit, zeker in de kustgebieden nabij aanlanding

Wordt er bij windparken op zee ook gedacht aan het leven van de dieren? In de Zwarte Zee sterven op dit moment heel veel dolfijnen, waarschijnlijk door de geluidsoverlast van de oorlogsschepen. Windmolen zorgen ook onder water voor veel geluidsoverlast. Er moet ook voldoende opslagcapaciteit zijn voor het bewaren van stroom voor stille tijden.

3.3 Mobiliteit

Voldoende laadpunten om de groei van elektrisch personenvervoer te kunnen faciliteren. In 2030 moeten er in totaal circa 1,7 miljoen laadpunten zijn in Nederland. Voor de publieke ruimte gaat het om 400.000 laadpunten, dat zijn 200.000 laadpalen.

Let ook op dat er geen overdaad aan laadpalen komt. Als er auto's komen die vanuit waterstof zelf elektriciteit op wekken dan heb je pompstations voor waterstof nodig en geen laadpalen. Voordeel grotere afstanden met een tankbeurt, nu het bezwaar van mij om elektrisch te gaan rijden.

Verduurzaming Luchtvaart

De voorstellen voor verduurzaming uit de Luchtvaartnota worden doorgezet. Dat betekent een inzet op in-sector CO2-reductie die complementair is aan de Europese inzet gericht op netto reductie.

Het zou zeer zinnig zijn om na te denken over minder mobiliteit door de lucht. Zeer slecht voor het milieu. De waterdampsporen van vliegtuigen zorgen mede voor de opwarming, omdat de warmte die de aarde naar het heelal uitstoot nu te klein is. Na 9/11 daalde de temperatuur in de VS met 2 graden 's nachts!!

Kerosine is zeer vervuילend. Inzet op zuinige treinen die het vervoer binnen Europa over kunnen nemen is een beter alternatief.

3.4 Gebouwde omgeving

‘De verduurzaming van de gebouwde omgeving loopt grofweg via twee, interacterende sporen. Enerzijds versnellen we het gebiedsgerichte spoor waarbij lokaal onder regie van gemeenten wijken planmatig worden verduurzaamd en in sommige gevallen ook aardgasvrij worden gemaakt. Dit betreft de uitvoering van de transitievisies warmte. Gemeenten krijgen de middelen, de instrumenten én de ondersteuning die zij nodig hebben via een Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (afgekort NPLW) om de door hen opgestelde transitievisies warmte te concretiseren in uitvoeringsplannen en tot uitvoering te brengen.²³ Zij zullen in de door hen geselecteerde wijken aan de slag gaan met warmtenetten, isolatie en hybride warmtepompen. Gemeenten dragen zo ook bij aan bundeling van de vraag.’

Het risico van een complete afhankelijk van elektriciteit is groot. Zie de verwoestingen in Oekraïne aan de infrastructuur.

De armen in Nederland die in slechte huizen wonen, kunnen redelijk snel geholpen worden met verbetering van isolatie waardoor de vraag ook snel afneemt.

3. Opschaling van duurzame warmte- en koudebronnen, -infrastructuur en duurzaam gas
‘Een van de grootste knelpunten voor de opschaling van gebiedsgerichte verduurzaming is de onrendabele top voor warmte-infrastructuur. Daarom komt er een nationale subsidieregeling voor financiering van een deel van de onrendabele top van collectieve warmteprojecten. Om onvoldoende financiering voor de onrendabele top van duurzame bronnen te adresseren worden duurzame warmtebronnen in de SDE++ gestimuleerd door verhoging van het budget in 2022 en domeinspecifieke ‘hekjes’ vanaf 2023.’

De gezamenlijke warmtepompen waarbij je als bewoner weinig zicht en invloed hebt op de kosten is niet erg aantrekkelijk. Zie de hoge prijzen die bewoners van huizen met een aansluiting op een warmtenet nu moeten betalen omdat de prijzen gekoppeld zijn aan die van gas, terwijl het restwarmte is van bedrijven. Kan dit dan beter geregeld worden?

3.5.2 een aantal punten uitgelicht

Subsidieregeling hoogwaardige mestverwerking

‘In 2022 wordt de subsidieregeling hoogwaardig mestverwerking geïntroduceerd voor 6 miljoen euro. In totaal is er 48 miljoen euro, over een periode van 10 jaar, beschikbaar. Het doel is om hoogwaardige mestverwerkingscapaciteit van staldiermest, en daarmee de productie van hoogwaardige meststoffen uit dierlijke meststoffen (kunstmestvervangers), te stimuleren en op deze manier broeikasgas- en ammonia-

kmissies te verminderen. Dit sluit aan bij de contouren van het toekomstig mestbeleid en bij de transitie naar kringlooplandbouw.'

Denk ook aan de stank van mestverwerking. Liever inzetten op minder mest en minder uitstoot van ammoniak door het faciliteren van andere stalvormen.

'De ambitie voor elektriciteitsproductie op land van tenminste 35 TWh productie in 2030 binnen bereik. Ook kleinschalige elektriciteitsproductie uit zonnepanelen groeit. De groeiende elektriciteitsproductie uit wind en zon vermindert de benodigde elektriciteitsproductie uit kolen en aardgas.'

Het zou fijn zijn als de overheid op zoek gaat naar slimmeriken die energieopwekking per woning of flat weten te bedenken zodat ook de vervoerskosten van zware netwerkkabels omlaag kunnen? De normen voor geluidsoverlast van windmolens in Nederland deugt niet. Ze mogen veel te dicht bij bewoning staan en ze worden steeds hoger en dus wordt de geluidsoverlast steeds groter voor de bewoners in de buurt. Nederland is te dicht bebouwd. Ook eenvoudige energieopslag van je eigen zonnepanelen bij je huis zou veel geld kunnen besparen.

Bomen, Bos en Natuur aanpak

De maatregelen zijn onderverdeeld in de uitvoering van de Bossenstrategie en in natte natuur maatregelen.

De Bossenstrategie heeft ambities voor onder andere de realisatie van nieuw bos binnen en buiten het Natuurnetwerk Nederland, het herstel van bossen en de aanleg van landschapselementen en agroforestry en heeft als streven om minimaal 0,26 Mton koolstofvastlegging te realiseren. Op dit moment ontbreekt een programmering met vastgelegde hectares per provincie tot 2030, is de ambitie voor bosuitbreiding buiten het Natuurnetwerk Nederland nog niet financieel gedekt en zijn de doelstellingen voor agroforestry en landschapselementen nog niet bestuurlijk vastgelegd.

De overheid zou de afbraak van bossen voor herstel van een oude vorm van het landschap moeten afschaffen, denk aan bomen kappen voor heide of natte heide. Met het geld dat daarin omgaat kun je heel veel nieuw bos aanleggen.

Een projectteam natte natuur die maatregelen moet bedenken voor laagveen en hoogveen. Hier kun je ook veel bos voor aanleggen. In de huidige veranderende klimaatomstandigheden is het opnieuw inrichten van hoogveengebieden niet zinnig.

Algemeen:

De wensen in het plan zijn goed.

Openstaan voor de nieuwe ideeën van creatieve denkers moet beter. De nieuwe ontwikkelingen gaan snel, geef daar vooral ook veel ruimte aan.